

Binyrebarkhormon

Hæmatologisk Afdeling, Sjællands Universitetshospital

Kunstigt binyrebarkhormon ligner det hormon, kroppen naturligt danner i binyrerne. Binyrebarkhormon bliver anvendt ved mange forskellige tilstande og sygdomme.

Hvordan virker binyrebarkhormon?

Binyrebarkhormon virker på flere måder, og der kan være forskellige årsager til, at du får det. Det kan være som en del af behandlingen af din sygdom eller for at hæmme dit immunsystem efter en transplantation med stamceller fra knoglemarven.

Når du bliver behandlet med binyrebarkhormon, vil kroppens egen produktion af binyrebarkhormon nedsættes eller ophøre.

Binyrebarkhormon virker også kvalmestillende.

Sådan anvendes binyrebarkhormon

Binyrebarkhormon findes som tabletter og infusionsvæske, der kan gives som en indsprøjtning ind i en blodåre.

Binyrebarkhormon gives alene eller sammen med anden medicin som en del af din behandling. Du kan få binyrebarkhormon i kortere tid i forbindelse med en behandling eller du kan få binyrebarkhormon over længere tid.

Binyrebarkhormon kan have forskellige navne, som er nævnt her

- Prednison
- Prednisolon
- Decadron
- Dexamethason
- Neofordex
- Solu-Medrol

De mest almindelige bivirkninger ved binyrebarkhormon

Binyrebarkhormon kan give en række bivirkninger. Her kan du læse om de hyppigste bivirkninger.

Søvnløshed

For at forebygge søvnbesvær skal du helst tage tabletterne om morgenen. Hvis du får søvnbesvær, kan du få en sovetablet.

Stigning i blodsukker

Binyrebarkhormon kan medføre, at dit blodsukker stiger. Det betyder, at du kan udvikle sukkersyge, hvor du får store og hyppige vandladninger og føler tørst. Sukkersygen er oftest midlertidig og vil så forsvinde efter endt behandling. Det kan dog blive nødvendigt, at du får insulin i en periode. Hvis det er nødvendigt, bliver der lavet en plan for, hvor ofte du skal måle dit blodsukker. Du kan selv lære at måle dit blodsukker, og du får udleveret et lille

apparat til dette. Hvis du allerede har sukkersyge, vil du have øget behov for insulin under behandlingen med binyrebarkhormon.

Psykiske påvirkninger

Når du får binyrebarkhormon, kan du opleve at blive mere energisk og i opstemt humør. Du kan også føle dig rastløs, modløs eller nedtrykt. Enkelte udvikler en egentlig depression.

Større appetit

Du kan få større appetit under behandling med binyrebarkhormon. Nogle oplever, at de tager på i vægt under behandlingen. Dette sker specielt, hvis du får høje doser binyrebarkhormon. Binyrebarkhormon giver øget appetit samt ophobning af væske i kroppen. Du kan modvirke uønsket øget vægt ved at forsøge at spise mindre, når appetitten er høj. Når dosis af binyrebarkhormon bliver sat ned, plejer vægten at blive normal igen, men det kan tage lang tid.

Infektion uden feber

Hvis du er utilpas eller føler dig sløj, skal du fortælle det til lægen eller sygeplejersken. Binyrebarkhormon kan sløre tegn på infektion, så du kan have infektion fx uden at have feber.

Du kan også få andre bivirkninger som

- Vand i kroppen, fx hævede ben
- Svie i spiserør og mave

Fortæl altid lægen eller sygeplejersken, hvis du oplever nogle af de beskrevne gener. Mange gener kan du få hjælp til at behandle, så de bliver mindre eller forsvinder.

Langtidsbivirkninger ved binyrebarkhormon

Ved længerevarende eller mange gentagne behandlinger med binyrebarkhormon, bliver binyrebarkens normale funktion undertrykt. Hvis du er i behandling med binyrebarkhormon i længere tid (måneder til år), kan du få langtidsbivirkninger.

- Dit udseende kan ændre sig, ansigtet kan blive rundere, og du kan få et såkaldt "måneansigt"
- Huden kan blive uren, sart og lysfølsom
- Hos nogle har sår sværere ved at hele end tidligere
- Binyrebarkhormon kan påvirke dit blodtryk samt din salt-, væske-, kalium- og kalkbalance
- Knogleskørhed (osteoporose). For at nedsætte risikoen for at udvikle knogleskørhed kan du tage kalktabletter med D-vitamin samtidigt med binyrebarkhormon. Tal evt. med lægen om det
- Øget risiko for infektioner

Når du stopper med binyrebarkhormon

Afhængig af hvor længe du har fået binyrebarkhormon, kan det være nødvendigt, at du trapper ud af medicinen over nogle dage. Enkelte bliver utilpasse eller får ledsmerter, hvis behandlingen med binyrebarkhormon stopper på én gang.

Vigtigt

Når du er i behandling med binyrebarkhormon, skal du ved kontakt med hospital, læge eller tandlæge fortælle, at du er i behandling med binyrebarkhormon.

Hvad gør jeg, hvis jeg glemmer at tage en eller flere tabletter?

Tag tabletterne så snart du opdager, at du har glemt det. Er det tæt på næste dosis, så spring den glemte dosis over. Tag ikke dobbeltdosis.

Hvis du får binyrebarkhormon som led i en kortvarig behandling (fx over 4-12 dage), skal du kontakte afdelingen, hvis du har glemt at tage en dosis.

Hvad gør jeg, hvis jeg kaster op?

Hvis du kaster op inden for 15 minutter efter du har taget medicinen, skal du tage en ny dosis. Er der gået længere tid, skal du ikke gøre noget.

Gener fra bivirkninger

Hvis du er generet af bivirkninger, skal du tale med lægen, inden du evt. holder op med at tage din behandling. Hvis du er hjemme, skal du ringe og tale med personalet. Stop aldrig med medicinen uden kontakt med lægen.

Her kan du læse mere

Du kan læse mere om de enkelte præparater på www.medicin.dk eller www.apotek.dk. På www.indlægsseddel.dk kan du også finde indlægssedler for de fleste lægemidler.